

20 sierpnia 1925 r.

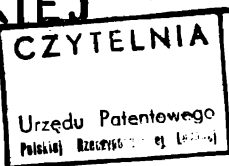
URZĄD PATENTOWY

F16d 27/02

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 1827.

Richard Erban
(Wiedeń, Austria).

Kl. 47 c 15.

47c, 27/02

Sprzęgło elektromagnetyczne, w szczególności dla samochodów.

Zgłoszono 31 marca 1920 r.

Udzielono 30 marca 1925 r.

Pierwszeństwo: 13 marca 1919 r. (Austria).

Niżej opisane sprzęgło magnetyczne ma na celu uzyskanie wolnego od wstrząśnięć ruszania z miejsca, wzgl. puszczenia w ruch, oraz także regulowanie prędkości wraz z możliwością zmiany kierunku obrotu.

Od znanych dotąd sprzęgieł magnetycznych i mechanizmów zmianowych odróżnia się przedmiot wynalazku tem, że jedynie energia mechaniczna, odpowiadająca poślizgowi, zamienia się na elektryczną i przy zastosowaniu pola pomocniczego, pokrywającego pole główne i dającego się regulować, zamienia się w tym samym przewodniku na użyteczny mechaniczny moment obrotu. Zastosowanie tej zasady działania sprzęgła prowadzi do znacznego zmniejszenia wagi i polepszenia sprawności tegoż

w stosunku do znanych dotychczas sprzęgieł.

Fig. 1 i 2 rysunku przedstawiają podłużne przekroje dwóch przykładów wykonania przedmiotu wynalazku.

Urządzenie składa się w zasadzie (fig. 1) z magnesu h z uzwojeniem wzbudzającym e , który, wskutek zamknięcia między dwoma pierścieniami ślizgowymi s, s za pośrednictwem przejść przewodzących a, b i c , prądów elektrycznych, powstających przez indukcję w czasie ruchu wału pędnego w i zarazem rdzenia elektromagnesu h , usiłuje porwać za sobą przewodnik k .

Droga pola jest oznaczona kreskowanymi liniami, a droga prądu strzałkami. Drodze prądu można przeciwstawić możliwie mały opór przy pomocy przewodników l ,

położonych w żelazie i połączonych z pierścieniami ślizgowymi s, s . W przykładzie wykonania według fig. 1 magnetyczne zwarcie korpusu h uskutecznia zwora z , połączona sztywno z tarczowym przewodnikiem k .

Gdy w czasie obrotu ciała h , względnie z, k , pole f przenika przez przewodnik k w tym samym kierunku, jaki ma pole h , to w przewodniku k pod działaniem pomocniczego pola f , dającego się elektrycznie regulować i pokrywającego główne pole h , powstaje w przewodniku k siła elektromotoryczna, przeciwna sile elektromotorycznej, wytworzonej w tymże przewodniku k wskutek względnego ruchu magnesu sprzęgłowego h i wału pędzonego v . Różnica tych obu sił elektromotorycznych wywołuje w zamkniętym przewodniku k prąd, który wraz z obu polami h i f dostarcza współkierunkowych momentów obrotu dla wału pędzonego v , przyczem moment obrotowy, wywierany przez h , odpowiada momentowi normalnego sprzęgła tarcowego, podczas gdy drugi moment obrotu przedstawia moment obrotu we właściwym znaczeniu tego słowa.

Widocznym więc jest, że względny ruch wałów pędzonego i pędzonego w i v może być w szerokich granicach stopniowo zmieniany przez regulację jednego lub obu pól h i f . Wynika stąd, że urządzenie może służyć do odwracania ruchu, gdy odwróci jedno z dwu pól. Jeżeli np. odwróci się pole f , to f indukuje siłę elektromotoryczną, która ma zgodny kierunek z siłą elektromotoryczną, indukowaną przez h . Wskutek tego płynie w przewodniku k silny prąd, który wraz z polem f daje moment obrotu skierowany przeciwnie, niż moment pocho-

dzący od pola h , i mogący mieć przy odpowiednim natężeniu pola f , taką wielkość, że przeważa moment obrotu pochodzący od h i wskutek tego nadający przewodnikowi k , a tem samem wałowi pędzonemu w odwrotny napęd motoryczny.

Fig. 2 przedstawia przykład wykonania o jeszcze mniejszej wadze, uzyskanej przy pomocy częściowo wspólnego, nieruchomego korpusu jarzmowego j dla obu pól magnetycznych h i f . Celowo przewodnik k nie jest pełną tarczą niemagnetycznego materiału, lecz jest wykonany z ciała feromagnetycznego z ewentualną wkładką przewodników prądu l .

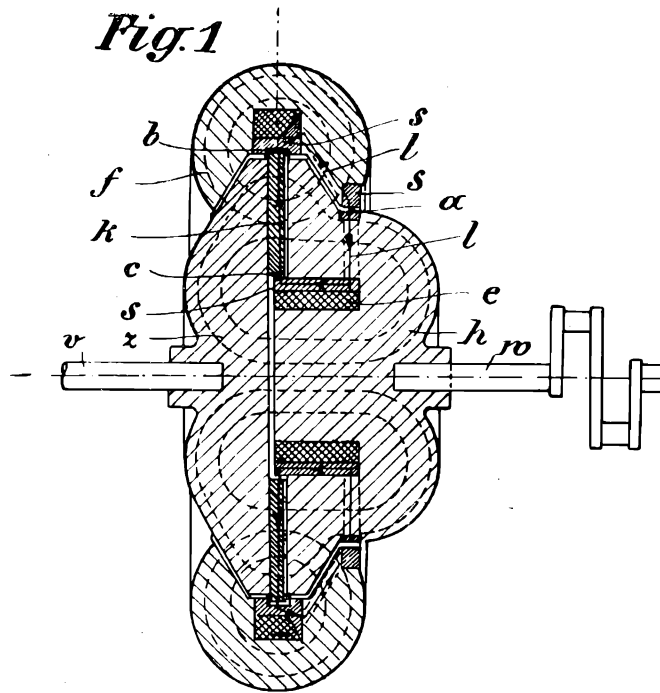
Zastrzeżenia patentowe.

1. Sprzęgło elektromagnetyczne, znamienne tem, że ulegający indukcji przewodnik (k) ulega działaniu zarówno pola (h), należącego do rdzenia zespolonego z wałem napędowym (w), jako też pola (f), pokrywającego tamto, nieruchomego i odwracalnego, tak że całkowity moment obrotowy wywierany na przewodnik (k) składa się z dwóch momentów obrotu, przyczem moment obrotowy, wywierany przez jedno pole (h), odpowiada momentowi zwykłego sprzęgła tarcowego, natomiast drugi moment, mianowicie od pola (f), przedstawia elektromotoryczny moment obrotowy.

2. Sprzęgło elektromagnetyczne podług zastrz. 1, znamienne tem, że pole wirującego rdzenia (h) zamyka się nad nieruchomym rdzeniem pola (f).

Richard Erban.
Zastępca: M. Kryzan,
rzecznik patentowy.

Fig.1

Fig.2

